

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 27ης Σεπτεμβρίου 2006*

Στην υπόθεση T-117/04,

Vereniging Werkgroep Commerciële Jachthavens Zuidelijke Randmeren, με
έδρα το Zeewolde (Κάτω Χώρες),

Jachthaven Zijl Zeewolde BV, με έδρα το Zeewolde,

Maatschappij tot exploitatie van onroerende goederen Wolderwijd II BV, με
έδρα το Zeewolde,

Jachthaven Strand-Horst BV, με έδρα το Ermelo (Κάτω Χώρες),

Recreatiegebied Erkemederstrand vof, με έδρα το Zeewolde,

Jachthaven- en Campingbedrijf Nieuwboer BV, με έδρα το Bunschoten-
Spakenburg (Κάτω Χώρες),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

Jachthaven Naarden BV, με έδρα το Naarden (Κάτω Χώρες),

εκπροσωπούμενες από τους T. Ottervanger, A. Bijleveld και A. van den Oord,
δικηγόρους,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους H. van
Vliet, A. Bouquet και A. Nijenhuis,

καθής,

υποστηριζομένης από το

Βασίλειο των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενο από την H. Sevenster και τον M. de
Grave,

παρεμβαίνον,

με αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως 2004/114/ΕΚ της Επιτροπής, της
29ης Οκτωβρίου 2003, για τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν σε λιμένες αναψυχής μη
κερδοσκοπικού χαρακτήρα στις Κάτω Χώρες (ΕΕ 2004, L 34, σ. 63),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. García-Valdecasas, πρόεδρο, I. Labucka και V. Trstenjak, δικαστές,
γραμματέας: J. Plingers, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 3ης Μαΐου 2006,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- ¹ Το 1998, ο δήμος του Enkhuizen (Κάτω Χώρες) αποφάσισε την κατασκευή νέου λιμένα για μικρά και μεγάλα σκάφη αναψυχής. Λόγω της κατασκευής αυτού του νέου λιμένα χρειάστηκε να κλειστεί η υφιστάμενη για τον ιστιοπλοϊκό όμιλο KNZ & RV πρόσβαση. Ως αντιστάθμισμα για το κλείσιμο της πρόσβασης, ο δήμος έλαβε τρία μέτρα:

— πρώτον, άνοιξε νέα οδό πρόσβασης για τον KNZ & RV στον πλησίον κείμενο λιμένα αναψυχής·

- δεύτερον, σύμφωνα με τον εν λόγω δήμο, δεδομένου ότι αυτή η νέα οδός προσβάσεως ανάγκαζε τα διερχόμενα σκάφη να παρεκκλίνουν της πορείας τους προκειμένου να φθάσουν τον υφιστάμενο λιμένα αναψυχής του KNZ & RV, βυθοκόρησε, ως αντιστάθμισμα, μέρος της θαλάσσιας περιοχής πλησίον αυτού του υφιστάμενου λιμένα προκειμένου να μπορέσει ο ιστιοπλοϊκός όμιλος, σε μεταγενέστερη φάση, να κατασκευάσει, με δικές του δαπάνες, 105 θέσεις ελλιμενισμού·

 - τρίτον, παρασχέθηκε στον ιστιοπλοϊκό όμιλο KNZ & RV η δυνατότητα να αγοράσει από τον δήμο το βυθοκορηθέν μέρος (26 000 m²) στην τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο στην οποία ο δήμος το είχε αγοράσει από το Δημόσιο το 1998.
- 2 Ο δήμος του Nijkerk (Κάτω Χώρες) ήταν κύριος τοπικού λιμένα αναψυχής ο οποίος κατασκευάστηκε το 1996. Το 2000 ο λιμένας αναψυχής ιδιωτικοποιήθηκε και πωλήθηκε στον μισθωτή του, τον τοπικό ιστιοπλοϊκό όμιλο De Zuidwal. Το 1998 ο λιμένας αναψυχής εκτιμήθηκε από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, μισθωμένος, σε 417 477 ευρώ. Χωρίς μίσθωση, ο λιμένας αναψυχής εκτιμήθηκε σε 521 847 ευρώ.

 - 3 Με τη σύμβαση πώλησεως που συνάφθηκε μεταξύ αυτού του δήμου και του ιστιοπλοϊκού ομίλου, στις 27 Μαρτίου 2000, ο δεύτερος δεσμεύτηκε να αναλάβει ολόκληρο το κόστος του καθαρισμού των υδάτων και των έργων συντήρησης των λιμενικών εγκαταστάσεων που είχαν καθυστερήσει. Το 2000 ο δήμος εκτίμησε το κόστος των καθυστερούμενων έργων συντήρησης σε 272 268 ευρώ και το κόστος καθαρισμού των υδάτων σε 145 201 ευρώ. Ο δήμος εξέπεσε αυτά τα έξοδα από την εκτιμηθείσα αξία του λιμένα αναψυχής, πράγμα που είχε ως αποτέλεσμα τιμή αγοράς ίση προς 0,45 ευρώ για το σύνολο αυτού.

 - 4 Το 2000 ο δήμος Wieringermeer (Κάτω Χώρες) πώλησε οικόπεδο και υδάτινη έκταση στη Jachtwerf Jongert BV (στο εξής: Jongert) στην τιμή των 7 636 147 ευρώ. Η εκτιμηθείσα αξία των τμημάτων ήταν 5 825 065 ευρώ (105 211 ευρώ για την υδάτινη έκταση και 5 719 854 ευρώ για το οικόπεδο).

Διοικητική διαδικασία

- 5 Με έγγραφο της 1ης Μαρτίου 2001, υποβλήθηκε στην Επιτροπή καταγγελία εκ μέρους της Vereniging Werkgroep Commerciële Jachthavens Zuidelijke Randmeren (Ενωση-ομάδα εργασίας εμπορικών λιμένων αναψυχής Zuidelijke Randmeren, στο εξής: ομάδα εργασίας), επ' ονόματι των μελών της (οι λοιποί προσφεύγοντες στην υπό κρίση υπόθεση) σχετικά με πιθανή στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ ορισμένων λιμένων αναψυχής στις Κάτω Χώρες. Οι ολλανδικοί λιμένες αναψυχής λειτουργούν υπό τη διαχείριση είτε οργανισμών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (συνήθεις ιστιοπλοϊκοί όμιλοι) είτε ιδιωτικών επιχειρήσεων. Σύμφωνα με την ομάδα εργασίας, αρκετοί λιμένες αναψυχής μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα έχουν λάβει κρατικές ενισχύσεις για έργο σχετικό με την κατασκευή θέσεων ελλιμενισμού και τη συντήρησή τους. Αυτό κατέστησε δυνατό σ' αυτούς τους λιμένες αναψυχής, μεταξύ άλλων, να εκμισθώνουν τέτοιες θέσεις για τα διερχόμενα σκάφη αναψυχής σε χαμηλότερες τιμές.
- 6 Στην αρχή, η καταγγελία αφορούσε ένα και μόνον έργο, στο Enkhuizen. Με έγγραφο της 11ης Απριλίου 2001, η Επιτροπή απηύθυνε στις ολλανδικές αρχές διάφορες ερωτήσεις στις οποίες απάντησαν με έγγραφο της 24ης Μαΐου 2001.
- 7 Αφού έλαβε γνώση αυτής της αλληλογραφίας, κατά τη διάρκεια του 2001, η ομάδα εργασίας απέστειλε επανειλημμένως συμπληρωματικά ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με το έργο στο Enkhuizen καθώς και με έξι άλλες περιπτώσεις. Με έγγραφο της 11ης Φεβρουαρίου 2002, η Επιτροπή κάλεσε τις ολλανδικές αρχές να της παράσχουν λεπτομερή ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με τις επτά αυτές περιπτώσεις.
- 8 Με βάση τις ληφθείσες πληροφορίες, η Επιτροπή εξέτασε τις επτά περιπτώσεις και γνωστοποίησε τα αποτελέσματα της αναλύσεώς της στην ομάδα εργασίας με έγγραφο της 8ης Αυγούστου 2002. Στο έγγραφο εκείνο, η Επιτροπή διέκρινε μεταξύ, αφενός, τριών υποθέσεων για τις οποίες δεν μπορούσε να αποκλειστεί ότι είχε υπάρξει κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ,

και, αφετέρου, τεσσάρων υποθέσεων για τις οποίες η Επιτροπή θεωρούσε ότι δεν είχε χορηγηθεί κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου. Με έγγραφο της 3ης Σεπτεμβρίου 2002, η ομάδα εργασίας συμφώνησε με την ανάλυση της Επιτροπής και παρέσχε συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τις τρεις εναπομένουσες υποθέσεις (οι λιμένες αναψυχής του Enkhuizen, του Nijkerk και του Wieringermeer).

- 9 Με έγγραφο της 5ης Φεβρουαρίου 2003, η Επιτροπή ενημέρωσε τις Κάτω Χώρες για την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ όσον αφορά τις τρεις εναπομένουσες υποθέσεις. Με έγγραφο της 22ας Απριλίου 2003, οι ολλανδικές αρχές κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους και παρέσχον νέα στοιχεία στην Επιτροπή.
- 10 Η απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως* στις 22 Μαρτίου 2003 (ΕΕ C 69, σ. 4). Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.
- 11 Στις 16 Απριλίου 2003 η Επιτροπή έλαβε έγγραφο της ομάδας εργασίας το οποίο δεν περιελάμβανε ούτε νέα στοιχεία ούτε σημαντικά πρόσθετα γεγονότα. Η Επιτροπή δεν έλαβε καμιά παρατήρηση από τρίτους σχετικά με την κίνηση της επίσημης διαδικασίας εξετάσεως.
- 12 Στις 29 Οκτωβρίου 2003 η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2004/114/ΕΚ, για τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν σε λιμένες αναψυχής μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα στις Κάτω Χώρες (ΕΕ 2004, L 34, σ. 63, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

13 Το διατακτικό της απόφασεως αυτής έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Τα μέτρα των Κάτω Χωρών υπέρ των λιμένων αναψυχής μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα των περιοχών Enkhuizen, Nijkerk και Wieringermeer δεν συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών.»

Διαδικασία

14 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 24 Μαρτίου 2004, οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.

15 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 26 Αυγούστου 2004, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ζήτησε να παρέμβει, σύμφωνα με το άρθρο 116, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, στην υπό κρίση διαφορά υπέρ της Επιτροπής. Με διάταξη της 7ης Οκτωβρίου 2004, ο πρόεδρος του πρώτου τμήματος έκανε δεκτό το αίτημα αυτό.

- 16 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πρώτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και κάλεσε τους διαδίκους να υποβάλουν, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τις παρατηρήσεις τους επί του παραδεκτού της υπό κρίση προσφυγής, ενόψει της σχετικής με κρατικές ενισχύσεις νομολογίας.
- 17 Οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικά τις θέσεις τους και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 3ης Μαΐου 2006.

Αιτήματα των διαδίκων

- 18 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση και να κρίνει παράνομες τις χορηγηθείσες σε ορισμένες επιχειρήσεις ενισχύσεις·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 19 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη και, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

20 Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών στηρίζει τα αιτήματα της Επιτροπής.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 21 Η Επιτροπή αμφισβητεί το παραδεκτό της προσφυγής, χωρίς ωστόσο να προβάλει ρητή ένσταση απαραδέκτου, κατά την έννοια του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 22 Πρώτον, εκφράζει αμφιβολίες σχετικά με το ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά ατομικώς τα μέλη της ομάδας εργασίας, κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ. Δεύτερον, διερωτάται για το αν η ομάδα εργασίας νομιμοποιείται προς άσκηση της προσφυγής.
- 23 Προκειμένου περί του δικαιώματος των μελών της ομάδας εργασίας προς άσκηση προσφυγής, η Επιτροπή θεωρεί ότι, αν η προσβαλλόμενη απόφαση τα αφορά, το ίδιο συμβαίνει και με όλους τους λοιπούς εμπορικούς λιμένες αναψυχής.

- 24 Η Επιτροπή ισχυρίστηκε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, προκειμένου περί του ρόλου που διαδραματίζουν τα μέλη της ομάδας εργασίας, ότι το γεγονός απλώς και μόνον ότι οι προσφεύγουσες είχαν υποβάλει καταγγελία που κατέληξε στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν αρκεί για να μπορεί να θεωρηθεί ότι η εν λόγω απόφαση τις αφορά ατομικώς. Έστω και αν οι προσφεύγουσες υπέβαλαν την καταγγελία που αποτέλεσε την αφετηρία της κινήσεως της διαδικασίας του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, η εν λόγω απόφαση τις αφορά απλώς και μόνο λόγω του ότι η θέση τους, ως ανταγωνιστών, στην αγορά έχει ουσιαστικώς επηρεασθεί. Η Επιτροπή, στηριζόμενη στα στοιχεία που το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο έχουν λάβει υπόψη στο πλαίσιο της σχετικής νομολογίας τους, προσπαθεί να αποδείξει ότι η θέση στην αγορά των προσφευγουσών δεν έχει επηρεαστεί ουσιαστικώς από τις προβαλλόμενες ενισχύσεις.
- 25 Εν προκειμένω, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες είναι μόνον έξι μεταξύ των πολυαριθμών λιμένων αναψυχής που λειτουργούν στην εθνική και περιφερειακή αγορά, δεν αποδεικνύεται ότι τα συμφέροντα των προσφευγουσών έχουν θιγεί ειδικώς λόγω αυτής της προβαλλόμενης ενισχύσεως.
- 26 Ειδικότερα, οι προσφεύγουσες ουδόλως απέδειξαν ότι ένα πλεονέκτημα περίπου 200 000 ευρώ, στην περίπτωση του λιμένα αναψυχής του Enkhuizen, επηρέασε ουσιαστικώς τη θέση τους στην αγορά και τους προξένησε πραγματική ζημία.
- 27 Προκειμένου περί της νομιμοποιήσεως της ομάδας εργασίας προς άσκηση προσφυγής, η Επιτροπή υπενθυμίζει, πρώτον, ότι το άρθρο 230 ΕΚ ορίζει ότι για να είναι δυνατή η άσκηση προσφυγής πρέπει ο ενδιαφερόμενος να διαθέτει νομική προσωπικότητα. Σύμφωνα με τον ολλανδικό Αστικό Κώδικα (στο εξής: BW), μια ομάδα εργασίας, όπως η προκειμένη, η οποία δεν διαθέτει καταρτισμένο με συμβολαιογραφική πράξη καταστατικό ούτε είναι εγγεγραμμένη στο εμπορικό μητρώο, απλώς διαθέτει μια λίαν περιορισμένη νομική προσωπικότητα. Όσον αφορά την ικανότητα του να είναι κανείς διάδικος, μόνον οι ενώσεις που διαθέτουν πλήρη νομική προσωπικότητα μπορούν να είναι διάδικοι για τα μέλη τους. Επομένως, η Επιτροπή εκτιμά ότι η ομάδα εργασίας δεν πρέπει να θεωρηθεί ως νομικό πρόσωπο κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ.

- 28 Δεύτερον, όσον αφορά το αν επηρεάστηκε ατομικώς η ομάδα εργασίας, η Επιτροπή αναφέρεται στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Δεκεμβρίου 2002, T-114/00, Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-5121), όπου το Πρωτοδικείο υπενθύμισε, στη σκέψη 52, την αρχή κατά την οποία μια πράξη που θίγει τα γενικά συμφέροντα μιας κατηγορίας πολιτών δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αφορά ατομικώς, κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, την ένωση που έχει συσταθεί για την προώθηση των συλλογικών συμφερόντων αυτής της κατηγορίας πολιτών και, κατά συνέπεια, η εν λόγω ένωση δεν νομιμοποιείται για την άσκηση προσφυγής ακυρώσεως επ' ονόματι των μελών της όταν τα τελευταία δεν μπορούν να πράξουν κάτι τέτοιο ατομικώς. Η επίμαχη πράξη αφορούσε ατομικώς την ένωση περί της οποίας επρόκειτο στην υπόθεση εκείνη διότι η εν λόγω ένωση είχε ενεργήσει ως διαπραγματευτής και ήταν εγγεγραμμένη στο σχετικό μητρώο.
- 29 Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών υπέβαλε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, συμπληρωματικές παρατηρήσεις επί της αναπτυχθείσας από την Επιτροπή επιχειρηματολογίας.
- 30 Όσον αφορά το δικαίωμα των μελών της ομάδας εργασίας προς άσκηση προσφυγής, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών υπενθυμίζει, πρώτον, ότι οι προσφεύγουσες δεν αποτελούν παρά ένα ασήμαντο τμήμα του συνόλου των εμπορικών λιμένων της περιοχής και ακόμη πιο ασήμαντο τμήμα σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο. Όσον αφορά τον δήμο του Enkhuizen, που είναι μια μικρή πόλη, λειτουργούν τουλάχιστον δύο εμπορικοί λιμένες εκτός αυτού που διαχειρίζεται η ένωση ιστιοφόρων σκαφών, περί του οποίου τίθεται ζήτημα εν προκειμένω. Καμιά από τις εταιρίες που εκμεταλλεύονται αυτούς τους δύο λιμένες δεν συμπεριλαμβάνεται στις προσφεύγουσες. Προφανώς, δεν έχουν υποστεί καμία ζημία αυτοί οι λιμένες που γειτνιάζουν άμεσα με τον λιμένα αναψυχής μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που φέρεται να έχει τύχει ενισχύσεως.
- 31 Εξάλλου, ο αριθμός των λιμένων στις Κάτω Χώρες, όπως αυτοί καταμετρήθηκαν από την Επιτροπή στην απόφασή της και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, που είναι περίπου 1 200, αυξήθηκε περαιτέρω στη συνέχεια. Δεδομένου ότι οι προ-

σφεύγουσες αντιπροσωπεύουν μόνον ένα ασήμαντο μέρος των λιμένων που θα ήταν δυνατό να αφορά η σχετική πράξη, η θέση τους στην αγορά δεν έχει ουσιωδώς επηρεαστεί.

32 Δεύτερον, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών αμφισβητεί το γεγονός ότι είναι δυνατόν να έχει επηρεαστεί, κατά τον άλφα ή βήτα τρόπο, η ανταγωνιστική θέση των προσφευγουσών. Σχετικά με το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι η προβαλλόμενη ενίσχυση που έχει χορηγηθεί σ' αυτούς τους τρεις λιμένες είχε τιμολογιακής φύσεως συνέπειες που ανάγκασαν, όπως ήταν επόμενο, τους εμπορικούς λιμένες να μειώσουν τις δικές τους τιμές, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών φρονεί ότι πολλοί λόγοι μπορούν να εξηγήσουν το ότι οι ισχύουσες στους λιμένες αναψυχής μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα τιμές είναι χαμηλότερες αυτών που έχουν οριστεί για τους εμπορικούς λιμένες. Παραδείγματος χάριν, η προσφορά συμπληρωματικών εγκαταστάσεων, όπως εστιατορίων καθώς και συναφών δραστηριοτήτων, και η χρησιμοποίηση εθελοντών, που έχει ως αποτέλεσμα το κόστος των μισθών να είναι χαμηλότερο, μπορούν να δικαιολογήσουν αυτή τη διαφορά. Με άλλα λόγια, οι εταιρίες που εκμεταλλεύονται λιμένες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ασκούν τις δραστηριότητές τους βάσει κριτηρίων και δεδομένων διαφορετικών από αυτά που ισχύουν για τις εταιρίες που διαχειρίζονται τους εμπορικούς λιμένες, το δε κόστος εκμεταλλεύσεως των πρώτων είναι προφανώς σαφώς χαμηλότερο από αυτό των δευτέρων.

33 Τρίτον, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ισχυρίζεται ότι οι προσφεύγουσες δεν έχουν σαφώς καταδείξει τον αρνητικό γι' αυτές αντίκτυπο όσον αφορά τα σχετικά τιμολόγια. Έτσι, π.χ., στον εμπορικό λιμένα του Naarden, τον οποίο εκμεταλλεύεται ένα από τα μέλη της ομάδας εργασίας, όχι μόνον η τιμή μόνιμης θέσεως ελλιμενισμού για σκάφος μήκους δέκα μέτρων είναι υψηλότερη της μέσης τιμής στις Κάτω Χώρες γι' αυτού του τύπου θέση, αλλά από τους ετήσιους λογαριασμούς αυτού του μέλους της ομάδας εργασίας προκύπτει ότι αυτό μπόρεσε, κατά τα τελευταία αυτά έτη, να διανείμει κέρδη. Στον λιμένα αυτό υπήρξε επίσης και κατάλογος αναμονής. Επιπλέον, τουλάχιστον μία εταιρία που εκμεταλλεύεται έναν από τους επίμαχους εμπορικούς λιμένες, τον Jachthaven Strand-Horst στο Ermelo, προέβaine ετησίως, κατά τα τρία τελευταία έτη, σε αύξηση των τιμών της.

34 Όσον αφορά το δικαίωμα της ομάδας εργασίας προς άσκηση προσφυγής, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών επισημαίνει, κατ' αρχάς, ότι, δεδομένου ότι οι ενισχύσεις

δεν είχαν επίπτωση στη θέση των μελών της ομάδας εργασίας στην αγορά, η εν λόγω ομάδα δεν μπορεί να θεωρηθεί ως διαθέτουσα ιδιαίτερο καθεστώς, κατά την έννοια της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1963, 25/62, Plaumann κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 937).

35 Στη συνέχεια, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ισχυρίζεται ότι πρόκειται για άτυπη ένωση μη έχουσα συσταθεί με τη δέουσα συμβολαιογραφική πράξη. Κατά συνέπεια, από πλευράς του ΒW, στις Κάτω Χώρες δεν είναι δυνατή η άσκηση συλλογικής προσφυγής.

36 Οι προσφεύγουσες απαντούν, όσον αφορά το δικαίωμα των μελών της ομάδας εργασίας προς άσκηση προσφυγής, ότι η σχετική πράξη τις αφορά ατομικώς, κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ. Κατ' αυτές, ουδέποτε απαιτήθηκε, μέχρι σήμερα, να ληφθεί υπόψη η ανταγωνιστική θέση στην αγορά προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αν μια πράξη τις αφορά ατομικώς. Επί του σημείου αυτού, παραπέμπουν στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Ιανουαρίου 2004, T-158/99, Thermenhotel Stoiser Franz κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. II-1).

37 Τα μέλη της ομάδας εργασίας ανταγωνίζονται, ιδίως, τους λιμένες αναψυχής του Eindhoven και του Nijkerk καθώς και, δυνητικώς, αυτούς του Wieringermeer, όσον αφορά την προσφορά, επί μονίμου ή ημερησίας βάσεως, θέσεων ελλιμενισμού στους ιδιοκτήτες ή τους μισθωτές σκαφών αναψυχής. Χάρης στην ενίσχυση, οι επίμαχοι λιμένες αναψυχής είναι σε θέση να προσφέρουν θέσεις σε καλύτερη τιμή, πράγμα που δυσχεραίνει τις ανταγωνιστικές δυνατότητες των μελών της ομάδας εργασίας. Οι προσφεύγουσες φρονούν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έχει ως συνέπεια να επιτρέπει να υφίσταται μια θίγουσα τους όρους του ανταγωνισμού κατάσταση.

38 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες ισχυρίστηκαν ότι οι χαμηλότερες τιμές, όπως αυτές που ισχύουν στους λιμένες αναψυχής μη

κερδοσκοπικού χαρακτήρα, έχουν ως συνέπεια να καθίστανται ασήμαντα τα περιθώρια κέρδους των εταιριών που εκμεταλλεύονται τους εμπορικούς λιμένες και, εξαιτίας του γεγονότος αυτού, ορισμένες από αυτές αναγκάστηκαν να παύσουν τις δραστηριότητές τους. Οι προσφεύγουσες υποστήριξαν ότι η σωστή εκμετάλλευση ενός εμπορικού λιμένα προϋποθέτει αποδοτικότητα του συνολικού κεφαλαίου κυμαινόμενη τουλάχιστον μεταξύ 7 και 10%. Επί του παρόντος, η εν λόγω αποδοτικότητα κυμαίνεται γύρω στο 4%.

- 39 Όσο για τον ρόλο των μελών της ομάδας εργασίας, οι προσφεύγουσες διατείνονται ότι αυτά διαδραμάτισαν ενεργό ρόλο στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας. Όχι μόνον παρέσχον συμπληρωματικές πληροφορίες και απάντησαν στις ερωτήσεις της Επιτροπής, αλλά κατέθεσαν, ύστερα από αίτημα της Επιτροπής, τις παρατηρήσεις τους επί της σχετικής μεταξύ ολλανδικών αρχών και Επιτροπής αλληλογραφίας.
- 40 Όσο για την ικανότητα της ομάδας εργασίας να είναι διάδικος, οι προσφεύγουσες διευκρινίζουν ότι η σύσταση της ομάδας εργασίας στις 15 Μαρτίου 2000 είχε ως ουσιώδη στόχο την προάσπιση των συμφερόντων των εμπορικών λιμένων αναψυχής και την καταπολέμηση του αθέμιτου ανταγωνισμού. Σύμφωνα με το ολλανδικό δίκαιο, η ομάδα εργασίας χαρακτηρίζεται ως ένωση κατά την έννοια του άρθρου 26 του βιβλίου 2 του BW και, για τον λόγο αυτό, διαθέτει νομική προσωπικότητα, ενώ δεν είναι εν προκειμένω αναγκαίο να συσταθεί με συμβολαιογραφική πράξη ή με εγγραφή στο εμπορικό μητρώο. Το γεγονός ότι η εν λόγω ομάδα έχει περιορισμένη μόνον ικανότητα δικαίου, σύμφωνα με την ολλανδική νομοθεσία, και, εξαιτίας του γεγονότος αυτού, δεν μπορεί, π.χ., να ασκήσει την ειδική συλλογική αγωγή του άρθρου 305a του βιβλίου 3 του BW, ουδεμία ασκεί εν προκειμένω επιρροή.
- 41 Όσο για το ζήτημα αν η σχετική πράξη αφορά ατομικώς την ομάδα εργασίας, οι προσφεύγουσες υπενθυμίζουν ότι το Πρωτοδικείο κατέληξε, με τις σκέψεις 65 και 66 της προπαρατεθείσας αποφάσεως *Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* κατά Επιτροπής, ότι μια ένωση μπορούσε παραδεκτώς να ασκήσει προσφυγή απλώς και μόνο λόγω του γεγονότος ότι είχε ενεργό συμμετοχή στην επίσημη διαδικασία καθώς και στις άτυπες συζητήσεις που προηγήθηκαν της εκδόσεως της σχετικής αποφάσεως (ιδίως υποβάλλοντας εκθέσεις και ούσα ενδιαφέρουσα πηγή πληροφοριών).

- 42 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες προσέθεσαν ότι, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουλίου 1995, T-447/93, T-448/93 και T-449/93, ΑΙΤΕC κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-1971), καθώς και την προπαρατεθείσα απόφαση Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum κατά Επιτροπής, μια ένωση προσώπων η οποία, με βάση τους σκοπούς και τις δραστηριότητές της, εκπροσωπεί και προασπίζεται τα συμφέροντα των μελών της, μπορεί να ασκήσει προσφυγή αντί των μελών της.
- 43 Οι προσφεύγουσες ζητούν, δεδομένου ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά τα μέλη της ομάδας εργασίας άμεσα και ατομικά κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, να κριθεί ότι το ίδιο συμβαίνει και με την ομάδα εργασίας.
- 44 Εξάλλου, από την έναρξη της διαδικασίας, η Επιτροπή αποδέχθηκε την ομάδα εργασίας ως συνομιλητή. Επιπλέον, οι προσφεύγουσες διατείνονται ότι, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε διχογνωμία σχετικά με το παραδεκτό προσφυγής ασκηθείσας από την ομάδα εργασίας, όλα τα μέλη έχουν υπογράψει το δικόγραφο.
- 45 Απαντώντας στα ανωτέρω, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι προσφεύγουσες, επικαλούμενες την προπαρατεθείσα απόφαση Thermenhotel Stoiser Franz κ.λπ. κατά Επιτροπής, παραγνωρίζουν την ουσιώδη διαφορά μεταξύ της υποθέσεως αυτής και της υπό κρίση υποθέσεως, συγκεκριμένα το γεγονός ότι υπήρξε, εν προκειμένω, κίνηση επίσημης έρευνας (άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ), ενώ κάτι τέτοιο δεν είχε συμβεί στην υπόθεση Thermenhotel Stoiser Franz κ.λπ. κατά Επιτροπής. Επομένως, όπως ακριβώς και η νομολογία Cook και Matra (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Μαΐου 1993, C-198/91, Cook κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-2487, και της 15ης Ιουνίου 1993, C-225/91, Matra κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-3203), η προπαρατεθείσα απόφαση Thermenhotel Stoiser Franz κ.λπ. κατά Επιτροπής, που παραπέμπει σ' αυτές τις αποφάσεις, ουδόλως είναι χρήσιμη εν προκειμένω, εφόσον, στην υπό κρίση υπόθεση, οι προσφεύγουσες είχαν τη δυνατότητα να προβάλουν τα επιχειρήματά τους κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας.

- 46 Όσον αφορά τον ισχυρισμό των προσφευγουσών ότι η περιορισμένη ικανότητά τους δικαίου δεν ασκεί εν προκειμένω επιρροή, η Επιτροπή απαντά ότι οι προσφεύγουσες λησμονούν ότι ο περιορισμός της ικανότητας των μη συσταθεισών με συμβολαιογραφική πράξη ενώσεων έχει σχέση με την ικανότητά τους να είναι διάδικοι. Το άρθρο 305a του βιβλίου 3 του BW παρουσιάζει λυσιτέλεια στο μέτρο που ορίζει ότι μόνον οι ενώσεις που διαθέτουν πλήρη νομική προσωπικότητα μπορούν να είναι διάδικοι επ' ονόματι των μελών τους, πράγμα που αποκλείει, όπως είναι επόμενο, την ομάδα εργασίας. Ακριβώς λόγω αυτού του περιορισμού, η νομική προσωπικότητα της ομάδας εργασίας δεν αρκεί για να μπορεί να αναγνωριστεί σ' αυτή το δικαίωμα προς άσκηση προσφυγής. Σύμφωνα με την Επιτροπή, ουδεμία έχει σημασία το γεγονός ότι μία εν τοις πράγμασι ένωση υπέβαλε καταγγελία ή συμμετέσχε στην ενώπιον της Επιτροπής διοικητική διαδικασία.
- 47 Εξάλλου, η Επιτροπή διατείνεται ότι αντιβαίνει προς την εύρυθμη διεξαγωγή της διαδικασίας η αναγνώριση δικαιώματος για άσκηση προσφυγής σε ενώσεις των οποίων το νομικό καθεστώς είναι ασαφές, όπως συμβαίνει με μια «ομάδα εργασίας».
- 48 Όσον αφορά την παραπομπή στην προπαρατεθείσα απόφαση Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum κατά Επιτροπής, η Επιτροπή ισχυρίστηκε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι το Δικαστήριο, κρίνοντας επί αιτήσεως αναίρεσεως, διαπίστωσε, με την απόφασή του της 13ης Δεκεμβρίου 2005, C-78/03 P, Επιτροπή κατά Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (Συλλογή 2005, σ. I-10737), ότι το Πρωτοδικείο είχε υποπέσει σε νομική πλάνη αποφαινόμενο ότι η επίμαχη απόφαση αφορούσε τη σχετική ένωση ατομικώς.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 49 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται να ασκήσει προσφυγή κατ' αποφάσεως απευθυνομένης σε άλλο πρόσωπο μόνον εφόσον η εν λόγω απόφαση το αφορά άμεσα και ατομικά. Δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση απευθύνθηκε στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών, πρέπει να εξεταστεί αν οι προσφεύγουσες πληρούν αυτές τις δύο προϋποθέσεις.

- 50 Πρέπει, πρώτον, να εξεταστεί αν νομιμοποιούνται προς άσκηση προσφυγής τα μέλη της ομάδας εργασίας και, δεύτερον, αν προς τούτο νομιμοποιείται η ομάδα εργασίας.

Επί της νομιμοποίησης των μελών της ομάδας εργασίας προς άσκηση προσφυγής

- 51 Όσον αφορά το ζήτημα αν η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά ατομικώς τα μέλη της ομάδας εργασίας, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία, μια απόφαση μπορεί να αφορά ατομικώς υποκείμενα δικαίου άλλα εκτός των αποδεκτών της μόνον εφόσον τα θίγει λόγω ορισμένων ιδιοτήτων που τους προσιδιάζουν ή μιας αντικειμενικής καταστάσεως που τα χαρακτηρίζει σε σχέση με κάθε άλλο πρόσωπο και, ως εκ τούτου, τα εξατομικεύει κατά τρόπον ανάλογο προς αυτόν του αποδέκτη μιας τέτοιας αποφάσεως (προπαρατεθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Plaumann κατά Επιτροπής, καθώς και απόφαση της 23ης Μαΐου 2000, C-106/98 P, Comité d'entreprise de la Société française de production κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-3659, σκέψη 39· απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Απριλίου 1995, T-435/93, ASPEC κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1281, σκέψη 62).
- 52 Δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατόπιν της επίσημης διαδικασίας εξετάσεως του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, πρέπει να υπομνησθεί ότι από τη νομολογία προκύπτει επίσης ότι μια τέτοια απόφαση αφορά ατομικώς τις επιχειρήσεις από τις οποίες ξεκίνησε η καταγγελία βάσει της οποίας κινήθηκε αυτή η διαδικασία και οι οποίες ανέπτυξαν προφορικούς τις παρατηρήσεις τους βάσει των οποίων καθορίστηκε η εξέλιξη της διαδικασίας, εφόσον, όμως, η θέση τους στην αγορά επηρεάζεται ουσιαδώς από το μέτρο που αποτελεί το αντικείμενο της εν λόγω αποφάσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιανουαρίου 1986, 169/84, COFAZ κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 391, σκέψεις 24 και 25, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-11/95, BP Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3235, σκέψη 72).
- 53 Δεν αποτελεί τέτοιο ουσιαδώς επηρεασμό απλώς και μόνον το γεγονός ότι η επίμαχη απόφαση ήταν δυνατό να ασκήσει κάποια επιρροή όσον αφορά τις σχέσεις ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και ότι η οικεία επιχείρηση αποτελούσε κατά

κάποιον τρόπο ανταγωνιστή του επωφεληθέντος από την απόφαση αυτή (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 1969, 10/68 και 18/68, Eridania κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 159, σκέψη 7). Έτσι, μια επιχείρηση δεν μπορεί να επικαλεστεί αποκλειστικώς την ιδιότητά της ως ανταγωνιστή της επωφεληθείσας από το επίμαχο μέτρο επιχειρήσεως, αλλά πρέπει και να αποδείξει την έκταση της προσβολής της θέσεώς της στην αγορά (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση Comité d'entreprise de la Société française de production κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 40 και 41).

- 54 Εν προκειμένω, πρέπει να εξεταστεί σε ποιο βαθμό η συμμετοχή των προσφευγουσών στη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ και ο επηρεασμός της θέσεώς τους στην αγορά μπορούν να τις εξατομικεύσουν, σύμφωνα με το άρθρο 230 ΕΚ.
- 55 Πρώτον, δεν αμφισβητείται ότι η ομάδα εργασίας κίνησε επ' ονόματι των μελών της την ενώπιον της Επιτροπής διεξαχθείσα διοικητική διαδικασία. Για τον σκοπό αυτό, επανειλημμένως παρέσχε συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με διαφόρους λιμένες αναψυχής μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα οι οποίοι, κατ' αυτήν, είχαν τύχει κρατικών ενισχύσεων. Όμως, κατόπιν της κινήσεως αυτής της διαδικασίας, δεν απέστειλε παρά μόνον ένα έγγραφο το οποίο δεν περιείχε ούτε νέες πληροφορίες ούτε σημαντικά πρόσθετα γεγονότα.
- 56 Δεύτερον, προκειμένου περί του μεγέθους της προσβολής της θέσεως των προσφευγουσών στην αγορά, πρέπει να υπομνησθεί, προκαταρκτικώς, ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 28 της προπαρατεθείσας αποφάσεως COFAZ κ.λπ. κατά Επιτροπής, δεν εναπόκειται στον κοινοτικό δικαστή, στο στάδιο της εξετάσεως του παραδεκτού, να αποφανθεί οριστικώς επί των σχέσεων ανταγωνισμού μεταξύ των προσφευγουσών και των επωφεληθεισών των ενισχύσεων επιχειρήσεων. Στην αλληλουχία αυτή, στις προσφεύγουσες και μόνον εναπόκειται να επισημάνουν κατά τον δέοντα τρόπο τους λόγους για τους οποίους είναι δυνατόν η απόφαση της Επιτροπής να θίγει τα θεμιτά συμφέροντά τους επηρεάζοντας ουσιωδώς τη θέση τους στη σχετική αγορά.

- 57 Όσον αφορά την υπό κρίση περίπτωση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες δεν προσκόμισαν κανένα στοιχείο δυνάμενο να καταδείξει την ιδιαιτερότητα της θέσέως τους στην αγορά των λιμένων αναψυχής.
- 58 Αντιθέτως, το προβαλλόμενο από τις προσφεύγουσες επιχείρημα όχι μόνο δεν συνηγορεί προς την κατεύθυνση της εξατομίκευσης, αλλά καταδεικνύει ότι η εν λόγω απόφαση θα ήταν δυνατό να τις αφορά κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο όπως και όλους τους λοιπούς ανταγωνιστές. Πράγματι, οι προσφεύγουσες διατείνονται ότι τα έσοδά τους επηρεάστηκαν από τα επίμαχα μέτρα ενισχύσεων, εφόσον οι εκμεταλλεζόμενες τους εν λόγω λιμένες αναψυχής μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εταιρίες μπορούσαν, χάρις στα μέτρα αυτά, να εκμισθώνουν τις θέσεις ελλιμενισμού στα διερχόμενα σκάφη αναψυχής σε τιμές χαμηλότερες εκείνων που ίσχυαν στους εμπορικούς λιμένες αναψυχής.
- 59 Πάντως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν, με συγκεκριμένα στοιχεία, όπως είναι οι κύκλοι εργασιών που πραγματοποιήθηκαν και μετά τη λήψη των επίμαχων μέτρων, ότι αυτά τα μέτρα μπορούσαν να επηρεάσουν ουσιαδώς τη θέση τους στη σχετική αγορά.
- 60 Επιπλέον, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή και το Βασίλειο των Κάτω Χωρών υπενθύμισαν ότι οι προσφεύγουσες δεν αντιπροσωπεύουν παρά μόνον έξι από τους 1 200, περίπου, λιμένες αναψυχής που λειτουργούν στις Κάτω Χώρες (βλ. σκέψη 49 της προσβαλλομένης απόφασης). Αυτά τα αριθμητικά στοιχεία δεν έχουν αμφισβητηθεί από τις προσφεύγουσες. Επομένως, αυτές δεν αντιπροσωπεύουν παρά μόνον ένα ασήμαντο τμήμα των λιμένων που θα ήταν πιθανό να αφορούν οι επίμαχες ενισχύσεις. Ενόψει μιας τέτοιας καταστάσεως, κάθε μία από προσφεύγουσες όφειλε να αποδείξει ως προς τι η ενίσχυση που χορηγήθηκε στον τάδε ή δείνα λιμένα μπορούσε να θίξει τις δικές της δραστηριότητες, π.χ., συνεπαγόμενη τον κίνδυνο απώλειας πελατών ή σμικρύνσεως του περιθωρίου κέρδους.

61 Εξάλλου, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών προσέθεσε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, χωρίς να αντικρουσθεί από τις προσφεύγουσες, ότι οι ισχύουσες τιμές στους εμπορικούς λιμένες του Naarden και του Ermelo δεν επηρεάστηκαν από τα επίμαχα μέτρα ενισχύσεως. Πράγματι, προκειμένου περί του εμπορικού λιμένα του Naarden, πρέπει να σημειωθεί, κατ' αρχάς, ότι η τιμή που ισχύει για μια μόνιμη θέση ελλιμενισμού ενός σκάφους μήκους δέκα μέτρων είναι υψηλότερη της διαπιστωθείσας στις Κάτω Χώρες μέσης τιμής γι' αυτόν τον τύπο θέσεως (βλ. την κοινοποιηθείσα από τις ολλανδικές αρχές στην Επιτροπή, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, έκθεση της Waterrecreatie Advies). Περαιτέρω, σύμφωνα με τους ετήσιους λογαριασμούς αυτού του εμπορικού λιμένα, η εταιρία που τον εκμεταλλεύεται μπόρεσε να διανείμει κέρδη κατά τα τελευταία αυτά έτη. Τέλος, στον λιμένα αυτό ισχύει κατάλογος αναμονής. Προκειμένου περί του εμπορικού λιμένα του Ermelo, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ισχυρίζεται, χωρίς να διαψευσθεί από τις προσφεύγουσες, ότι ο λιμένας αυτός αύξησε τις τιμές του κατά τα τρία τελευταία έτη. Τέτοια δεδομένα δεν μπορούν να στηρίξουν τον ισχυρισμό των προσφευγουσών ότι τα έσοδά τους επηρεάστηκαν από τα επίμαχα μέτρα ενισχύσεως.

62 Η παραπομπή των προσφευγουσών στην προπαρατεθείσα απόφαση Thermenhotel Stoiser Franz κ.λπ. κατά Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία η ασκηθείσα από μια ένωση επιχειρήσεων προσφυγή είναι παραδεκτή αν ορισμένα μόνον από τα μέλη της είναι άμεσοι ανταγωνιστές του επωφεληθέντος της εν λόγω ενισχύσεως, δεν ασκεί επιρροή, δεδομένου ότι η επίμαχη στην υπόθεση εκείνη απόφαση είχε εκδοθεί κατόπιν μιας καθαρά προκαταρκτικής εξετάσεως (άρθρο 88, παράγραφος 3, ΕΚ). Επομένως, εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες ουδαμώς μπορούν να επικαλεστούν τη νομολογία κατά την οποία, όταν η Επιτροπή, χωρίς να κινήσει την επίσημη διαδικασία εξετάσεως, διαπιστώνει, στο πλαίσιο προκαταρκτικής εξετάσεως, ότι μια κρατική ενίσχυση είναι συμβατή με την κοινή αγορά, πρέπει να θεωρηθεί ότι η απόφαση με την οποία γίνεται αυτή η διαπίστωση αφορά ατομικώς τους ενδιαφερομένους κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, οι οποίοι απολαμβάνουν των εγγυήσεων της επίσημης διαδικασίας εξετάσεως, όταν αυτή διεξάγεται (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση BP Chemicals κατά Επιτροπής, σκέψεις 82 και 89).

- 63 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση τις αφορά ατομικώς, δηλαδή ότι η εν λόγω απόφαση τις θίγει κατά τρόπο ιδιάζοντα σε σχέση με τους λοιπούς επιχειρηματίες, ως εάν αυτές να ήσαν οι αποδέκτες της εν λόγω αποφάσεως.
- 64 Επομένως, η προσφυγή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη στο μέτρο που αφορά τα μέλη της ομάδας εργασίας, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστεί αν η προσβαλλόμενη απόφαση τα αφορά και άμεσα.

Επί της νομιμοποιήσεως της ομάδας εργασίας προς άσκηση προσφυγής

- 65 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι προσφυγή ακυρώσεως που ασκείται από ένωση επιχειρήσεων που δεν είναι ο αποδέκτης της προσβαλλομένης πράξεως είναι παραδεκτή μόνο σε δύο περιπτώσεις. Πρώτον, όταν η ένωση, ασκώντας την προσφυγή της, υποκαθιστά ένα ή περισσότερα από τα μέλη που αντιπροσωπεύει, υπό τον όρον ότι τα τελευταία ήσαν σε θέση να ασκήσουν παραδεκτώς την προσφυγή. Δεύτερον, λόγω ιδιαζουσών περιστάσεων, όπως ο ρόλος που αυτή διαδραμάτισε στο πλαίσιο διαδικασίας έχουσας καταλήξει στην πράξη της οποίας ζητείται η ακύρωση (βλ., υπό την έννοια αυτή, τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 1996, T-380/94, AIUFFASS και AKT κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-2169, σκέψη 50, και της 11ης Φεβρουαρίου 1999, T-86/96, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen και Harpag-Lloyd κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-179, σκέψεις 56 και 57, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 66 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο έχει διαπιστώσει, στη σκέψη 63, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορά ατομικώς τα μέλη της ομάδας εργασίας. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η ομάδα εργασίας έχει εγκύρως υποκαταστήσει ένα ή περισσότερα από τα μέλη της.

- 67 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν η εν λόγω ομάδα μπορεί να στηρίξει τη νομιμοποίησή της προς άσκηση προσφυγής σε ιδιαίζουσες περιστάσεις.
- 68 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι, μολονότι η ομάδα εργασίας πράγματι μετέσχε στη διαδικασία που οδήγησε στην απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 2003, αυτή και μόνον η συμμετοχή δεν αρκεί για να της παράσχει δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής, κατά την έννοια της νομολογίας Van der Kooy και CIRFS (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 2ας Φεβρουαρίου 1988, 67/85, 68/85 και 70/85, Van der Kooy κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 219, και της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-1125). Όπως το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε με την απόφασή του της 5ης Ιουνίου 1996, T-398/94, Kahn Scheervaart κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. II-477, σκέψη 42), το γεγονός απλώς και μόνον ότι η προσφεύγουσα υπέβαλε καταγγελία στην Επιτροπή και, για τον σκοπό αυτό, αντάλλαξε αλληλογραφία και είχε συζητήσεις με αυτήν, δεν μπορεί να αποτελεί ιδιαίζουσες περιστάσεις που να αρκούν ώστε να καταστεί δυνατή η εξατομίκευση της προσφεύγουσας σε σχέση με οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο και να της παρασχεθεί, έτσι, δικαίωμα για άσκηση προσφυγής κατά ενός γενικού συστήματος ενισχύσεων.
- 69 Το γεγονός ότι μια ένωση παρεμβαίνει στην Επιτροπή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που προβλέπεται από τις διατάξεις της Συνθήκης περί κρατικών ενισχύσεων για να προασπίσει τα συλλογικά συμφέροντα των μελών της δεν αρκεί, αυτό καθαυτό, για να αποδείξει την ύπαρξη δικαιώματος για άσκηση προσφυγής της ενώσεως, κατά την έννοια της νομολογίας αυτής (προπαρατεθείσα απόφαση Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen και Harpag-Lloyd κατά Επιτροπής, σκέψη 60).
- 70 Εξάλλου, ο ρόλος που διαδραμάτισαν οι προσφεύγοντες στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι προπαρατεθείσες αποφάσεις Van der Kooy κ.λπ. κατά Επιτροπής και CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, στο πλαίσιο της διαδικασίας που οδήγησε στη λήψη των αμφισβητούμενων στις δύο αποφάσεις μέτρων, ήταν ουσιωδώς σημαντικότερος ενόψει της απλής συμμετοχής της ομάδας εργασίας όσον αφορά την υπό κρίση υπόθεση.

- 71 Στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Van der Kooy κ.λπ. κατά Επιτροπής, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο Landbouwschap, ως διαπραγματευτής των τιμών αερίου, είχε ενεργό συμμετοχή στη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, καταθέτοντας εγγράφως σχόλια στην Επιτροπή και διατηρώντας στενές επαφές με τους αρμοδίους υπαλλήλους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Ήταν ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση που όριζε τις μη εγκεκριμένες από την Επιτροπή τιμές και, υπό την ιδιότητα αυτή, είχε επανειλημμένως μνημονευθεί στην απόφαση της Επιτροπής.
- 72 Ο ρόλος της προσφεύγουσας στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής ήταν επίσης λίαν σημαντικός. Η CIRFS ήταν μια ένωση στα μέλη της οποίας συμπεριλαμβάνονταν οι κύριοι διεθνείς κατασκευαστές συνθετικών ινών. Είχε κινήσει, προς το συμφέρον των κατασκευαστών αυτών, πολλές διαδικασίες σχετικές με την πολιτική αναδιαρθρώσεως του τομέα, όπως την είχε καθορίσει η Επιτροπή. Υπήρξε ιδίως συνομιλητής της Επιτροπής στο πλαίσιο της επιβολής μιας πραγματικής πειθαρχίας στον τομέα, της επέκτασης και της προσαρμογής αυτής και συνέχισε τις διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή, καταθέτοντάς της, ειδικότερα, γραπτές παρατηρήσεις και διατηρώντας στενές επαφές με τις αρμόδιες υπηρεσίες.
- 73 Κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει εν προκειμένω με την ομάδα εργασίας. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο ρόλος της, που δεν υπερβαίνει τα όρια της ασκήσεως των διαδικαστικών δικαιωμάτων που έχουν αναγνωριστεί στους ενδιαφερομένους από το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ, δεν μπορεί να εξομοιωθεί προς αυτόν του Landbouwschap ή της CIRFS στις προμνημονευθείσες υποθέσεις (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, σκέψεις 55 έως 59).
- 74 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφυγή πρέπει επίσης να κηρυχθεί απαράδεκτη και όσον αφορά την ομάδα εργασίας.

- 75 Απ' όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη στο σύνολό της.
- 76 Προκειμένου περί του επιχειρήματος της Επιτροπής σχετικά με την ικανότητα της ομάδας εργασίας να είναι διάδικος, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί του θέματος αυτού, στο μέτρο που η επίδικη απόφαση δεν αφορά ατομικώς τα μέλη της ομάδας εργασίας και η εν λόγω ομάδα δεν δικαιολόγησε δικαίωμα για άσκηση προσφυγής λόγω ιδιαίτερων περιστάσεων.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 77 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν, εκτός από τα δικά τους έξοδα, και στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή, σύμφωνα με τα αιτήματα της τελευταίας.
- 78 Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών θα φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.
- 2) Οι προσφεύγουσες φέρουν τα δικά τους δικαστικά έξοδα καθώς και τα έξοδα της Επιτροπής. Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.

García-Valdecasas

Labucka

Trstenjak

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Σεπτεμβρίου 2006.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

E. Coulon

R. García-Valdecasas